

KIRSAL BÖLGEDE ADÖLESAN GEBELİĞİ VE NEONATAL KOMPLİKASYONLARI

Dr. Hikmet PEKCAN*

ÖZET : Kırsal bölgede 242 adölesan ve erişkin gebe, adölesan gebeliği ve neonatal komplikasyonları yönünden incelenmiştir. Gebelik seyri ve neonatal komplikasyonları yönünden fark bulunamamıştır.

GİRİŞ : Bebek doğurmanın, bebek ve annenin sağlığı yönünden, kadının en sağlıklı yaş döneminde olması istenen biyolojik bir olaydır (1) Yaşlı annelerin ilk doğumlarında komplikasyon görülmesi, menapoza yakın annelerin bebeklerinde kromozomal anomalilerin sıklığı çocuk sağlığı ve hastalıkları, kadın hastalıkları ve doğum, ve genetik uzmanları tarafından araştırılmış konulardır (2-8). Çok genç ve çok yaşlı annelerin gebelikleri ve doğumları tehlike oluşturmakta, erken doğum olasılığını artırmakta (9-21), bebeklerin normal olma ve yaşama şansı azalmaktadır (22). Bir çok çalışmada anne yaşının bebek ölümleri ve hastalıkları ile ilişkisi belirtilmektedir (23-25). Adölesan dönemde gebelik ve doğum komplikasyonları daha az araştırılmıştır. Türkiye'de şimdiye kadar kırsal bölgede adölesan gebeliği, seyri, doğumu, doğum komplikasyonları ve bebeklerin neonatal dönemde izlenmesi şeklinde bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Bu nedenle bu araştırma Yozgat ili Yerköy ilçesi köylerinde 18 yaş ve altındaki gebeler ve bebeklerinin, 19 yaş ve üzerindeki gebeler ve bebeklerinin gebelik komplikasyonları, bebek doğum ağırlıkları, malformasyonları, neonatal hastalıkları ve ölümleri yönünden karşılaştırılmasını amaçlamaktadır.

ARAÇ, GEREÇ VE YÖNTEM :

Araştırma tarama sistemi ile köy ebelerinin kayıt ve çalışmalarından yararlanarak Yozgat ili Yerköy ilçesine bağlı 55 köyde yapılmıştır. İleriye dönük tanımlayıcı bir çalışmadır. Çalışma 1976 yılında 12 ay süre ile yapılmıştır. Araştırma kapsamına 18 yaş ve altında, 19 yaş ve üzerindeki gebe kalmış 242 kadın ve bunların ilk bebekleri alınmıştır. Gebeler belirli aralıklarla izlenmiş, preeklampsi, eklampsi, erken, eksik ve hatalı doğumlar ve yeni doğanın sorunları yönünden incelenmiştir.

BULGULAR : Araştırmada izlenen gebelerin yaşlara dağılımı tablo 1 de görülmektedir. Ortalama yaş 18.2 ± 3.8 bulunmuştur.

* Toplum Hekimliği Bilim Dalı Öğretim Görevlisi

TABLO I : Yerköy Kırsal Bölgede İzlenen Gebelerin Yaşlara Dağılımı.

Yaş	Sayı	%
13	4	1.6
14	6	2.5
15	14	5.8
16	34	14.0
17	41	16.9
18	61	25.2
19	25	10.3
20	33	13.8
21	8	3.3
22	5	2.1
23	1	0.4
24	3	1.3
25	3	1.3
26	3	1.3
27	1	0.4
TOPLAM	242	100,0

$$\bar{X} : 18.2 \pm 3.8$$

Gebeler preeklampsi ve eklampsi yönünden incelendiğinde istatistiksel olarak 18 yaşın altındaki gebeler ile 19 yaş ve üzeri gebeler arasında önemli bir fark bulunamamıştır. (Tablo II)

TABLO II : Genç ve Erişkin Gebelerde Preeklampsi Durumları.

Preeklampsi	Genç Gebe		Erişkin gebe		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Var	1	0,6	2	2,5	3	1,2
Yok	161	99,4	78	97,5	239	98,8
TOPLAM	162	100,0	80	100,0	242	100,0

$$X^2 : 0.034 \text{ SD} : 1 \text{ P} > 0,05 \text{ (önemsiz)}$$

Tablo III de görüldüğü gibi genç annelerde erken doğum sayısı fazla beklenirken saptanamamıştır.

TABLO III : Genç ve Erişkin Annelerin ve Yeni Doğan Bebeklerinin Ölü, Erken Doğum, Neonatal Ölüm, Konjenital Malformasyon Durumları.

Yeni Doğan	Genç Anne Bebeği		Erişkin Anne Bebeği		Toplam		Önem Derecesi
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Sağlam	141	87.0	59	72.0	200	82,0	P > 0,05
Ölü doğum	1	0.6	5	6.1	6	2,5	P > 0,05
Prematüre	11	6.8	9	11,0	20	8,2	P > 0,05
Neonatal ölüm	1	0.6	1	1.1	2	0,8	P > 0,05
Konjenital malformasyon	2	1.3	4	4.9	6	2,4	P > 0,05
Düşük doğum ağırlıklı	6	3.7	4	4.9	10	4,1	P > 0,05
Toplam	162	100.0	82	100.0	244*	100,0	P > 0,05

(*) 2 adet ikiz doğum mevcuttur.

Araştırmada genç ve erişkin annelerin bebekleri prematürelilik yönünden karşılaştırılmış, istatistiksel olarak fark önemsiz bulunmuştur. ($P > 0.05$). Keza genç ve erişkin annelerin bebekleri düşük doğum ağırlığı nedeniyle karşılaştırıldığında, ölü doğum, neonatal ölüm, konjenital malformasyonlar yönünden de bakıldığından istatistiksel olarak her iki grup arasında fark bulunamamıştır ($P > 0.05$). Ölü doğum genç anne bebeklerinde 1 (% 0.6), erişkin anne bebeklerinde 5 (% 6.1), neonatal ölüm genç anne bebeklerinde 1 (% 0.6), erişkin anne bebeklerinde 1 (% 1.2), konjenital malformasyonlar genç anne bebeğinde 1 hipospadias, 1 spinabifida olmak üzere 2 (% 1.3), erişkin anne bebeğinde 1 clubfoot, 1 anal atrezi, 1 tavşan dudak ve yarık damak, 1 mikrocefali olmak üzere 4 (% 4.9), düşük doğum ağırlıklı bebek genç anne bebeğinde 6 (% 3.7), erişkin anne bebeğinde 4 (% 4.9) bulunmuştur. Perinatal ölüm oranı toplam olarak % 032.8 olarak saptanmıştır.

TARTIŞMA :

Adölesan gebeler, gebelik komplikasyonları yönünden tehlikeli yaş grubundalar mı? Hangi özel komplikasyon oluşmakta ve ne sıklıkla ortaya çıkmaktadır? Anne yaşı bütün bu komplikasyonları kolaylaştıran etken midir? Bütün bu soruların yanıtına dış kaynaklardan bakılacak olursa gebelik komplikasyonlarından preeklampsinin genç annelerde daha sık görüldüğü, ölü doğum, neonatal ölüm, intrauterin malnütrüsyon, prematürelilik, düşük doğum ağırlığı görülme sıklığının yine genç annelerde erişkin annelere kıyasla daha fazla görüldüğü dikkati çekmektedir (1 - 25). Kaynaklarda % 25.1 oranında genç annelerin doğumlarının erken sonuçlandığı belirtilmekte (26), genç gebelerde % 6.8, erişkin gebelerde % 10.0 erken doğuma rastlanmaktadır. Genç annelerin erken doğum yapma olasılığı bir çok çalışmada belirtilmiştir (27-29). Yerköy kırsal bölgede genç ve erişkin annelerin ilk gebelikleri ve bebeklerinin preeklampsi, ölü doğum, konjenital malformasyon, düşük doğum ağırlığı, erken doğum, intrauterin malnütrüsyonları karşılaştırıldığında fark istatistiksel açıdan bulunamamıştır. Genç annelerin doğumlarının ve bebeklerinin bakımsızlık nedeniyle beslenme bozukluğu ve hastalıkları sık görüleceği beklenirken, ataerkil (birleşik) aile sistemi ortadan kaldırmaktadır. Kırsal bölgede genç anneler çoğunlukla anne ve babalarıyla oturmaktadır. Yerköy kırsal bölgede anne yaşının gebelik ve yeni doğan üzerine etkisi görülememiştir.

Genç ve erişkin annelerin gebelik ve yeni doğan komplikasyonları farksız bulunmuştur. Yaşam ve çevre şartlarının değişmesiyle ileride adölesan gebeliği ve neonatal komplikasyonları sorunu karşımıza çıkabilir.

ÖZET :

13 - 18 yaş arası 162 genç ve 19 - 27 yaş arası 80 erişkin ilk kez gebe kalmış kadın, gebelik, doğum ve yeni doğan komplikasyonları yönünden izlenmiştir. Genç ve erişkinler arasında preeklampsi ve erken doğum ve bebekle ilgili ölü doğum, neonatal ölüm, konjenital malformasyon istatistiksel olarak farklı bulunamamıştır. Gebelerde preeklampsi % 1.2, erken doğum % 4.1, ölü doğum % 024.6 neonatal ölüm % 0.12, konjenital malformasyon % 024.6 oranlarında bulunmuştur.

SUMMARY

162 adolescents aged between 13 - 18, 80 adults aged between 19 - 27 who were primigravida were studied for their pregnancies, labors and neonatal complications. There were no significant statistical differences between adolescences and adults in preeclampsies, premature labors, neonatal deaths, congenital malformations. Preeclampsies were found 1,2 percent among pregnant women, premature labors were 4,2 percent, still-births were 24.6 neonatal deaths were 12.0, congenital malformations were 24.6 per thousands.

KAYNAKLAR

1. Stevenson, R.E. : The Fetus and Newly Born Infant. Influences of the Prenatal Environment. Saint Louis. The C.V. Mosby Company. 1973,366.
2. Baird, D. ;Hyttén, F.E. ;Thomson, A.M. : Age and Human Reproduction. J. Obst. Gynaecol. Br. Common Wealth. 65 : 865, 1958.
3. Davis, M.E. ;Potter, E.L. : Congenital Malformations and Obstetrics. Philadelphia and London. W.B. Saunders Co ; 1974, 600.
4. Israel, S.L. ; Deutschberger, J. : Relations of the Mother's Age to Obstetric

- Performance. *Obstet. Gynecol.* 24 : 411, 1964.
5. Lindsten, J.; Hagert, C.G. : Congenital Malformations in Children of Mothers Aged 42 and Over. *Nord-Med.* 61 : 753, 1950.
 6. Murdoch, J.L. : Achondriplasia, a Genetic and Statistical Survey. *Ann. Hum. Genet.* 33 : 227, 1970.
 7. Panrose, L.S. : Mongolian Idiocy (Mongolism) and Maternal Age. *Ann. N. Y. Acad. Scie.* 57 : 494, 1954.
 8. Posner, L.B. Chidiac, J.E.; Posner, A.C. : Pregnancy at Age 40 and Over. *Obstet. Gynecol.* 17 : 194, 1961.
 9. Androw, A.M.; Menaker, J.S.: Pregnancy and the Adolescent. *Amer. J. Obst. and Gynecol.* 59 : 1013, 1950.
 10. Bochner, K.: Pregnancies in Juveniles. *Amer. J. Obst. Gynecol.* 83: 269, 1962.
 11. Claman, A.D.; Bell, H.M.: Pregnancy in the Very Young Teenager. *Amer. J. Obst. and Gynecol.* 90 : 351, 1964.
 12. Clyde, V.K.: Trends and Variations in Fertility in the United States. *Vital and Health Statistics Monographs.* Cambridge Massachusetts. American Public Health Association. 1968, 9.
 13. Clough, W.C.: The Young Primipara. *Amer. J. Obs. Gynecol.* 12 : 373, 1958.
 14. Fris-Hansen, B.; Stapleton, T.: The Padiatrician and Population Changes. *Bulletin of the International Pediatric Association.* 2 : 18, 1975.
 15. Grant, A. J.; Felix, P.H. : Complications of Adolescent Pregnancy. *Clinical Pediatrics.* II : 567, 1972.
 16. Hacker, E.M.: An Analysis of the Adolescent Obstetric Patient. *Amer. J. Obstet. Gynecol.* 64 : 644, 1952.
 17. Israel, S.I. : Teen-age Obstetrics. Cooperative Study. *Amer. J. Obst. and Gynecol.* 85 : 659, 1963.
 18. Morroson, J.H. : The Adolescent Primigravida *Amer. J. Obst. and Gynecol.* 2 : 297, 1953.
 19. Mussic, T.J. Primigravidas Under 14. *Amer. J. Obst. and Gynecol.* 84 : 422, 1962.
 20. Sinclair, R.S. : Pregnancy and Labor in the Young Mother. *J. Obstet. and Gynecol. Brit. Emp.* 59 : 504, 1952.
 21. Stearn, R.H. : The Adolescent Primigravida. *Lancet.* 2 : 1083, 1963.
 22. Hellman, M.L.: Pritchard, A.J. : *Obstetrics in Broad Perspective* Williams Obstetrics. New-York. Appleton Century-Crafts. 1971, 10. Delee, A.; Greinhill, W.: *The Principles and Practice of Obstetrics.* Philadelphia and London. W.B. Saunders, Co. 1947, 600.
 24. Poliakoff, S.R.: Pregnancy in the Young Primigravida. *Amer. J. Obst. and*

- Gynecol. 76 : 746, 1958.
25. Schmitz, E.H.: Toune, J.E.: Adolescent Primigravida Surgery. *Gynecology and Obstetrics*. 84 : 962, 1947.
 26. Wiener, G.; Milton, T.: Demographic Correlates of Low Birth Weight. *Amer. J. of Epidemiology*. 91 : 260, 1970.
 27. Greenberg, B.G ; Wells, H.B. : Linear Discriminant Analysis in Perinatal Mortality. *Amer. J. Public Health*. 53: 594, 1963.
 28. Rider, R. V.: Taybach, M.: Knobloch, N.: Associations Between Premature Brith and Socio-economic Status. *Amer. J. Public Health*. 45 : 1022, 1955.
 29. Stine, O.C.: Rider, R.S.E.: School Leaving due to Pregnancy in an Urban Adolescent Population. *Amer. J. Public Health*. 54 : 1, 1964.